

«Життя – це радість, творчість, перемога»...

На Сумщині планують відродити обласну літературно-мистецьку премію імені Пилипа Рудя.

Ірина ВЕРТИКОВА

«СУМЩИНА»

Поет, журналіст, учасник партизанського руху... Все це Пилип Рудь, наш земляк, який народився у селі Бистрик Конотопського округу, а нині Кролевецького району. Через сторінки його біографії, через сповнені полум'яною енергетикою боротьби вірші, а ще більше через його емоційні, щирі, зворушливі листи до рідних постає образ яскравої, непересічної особистості, справжнього патріота, людини дивовижної долі, великої мужності і не менш великої доброти.

*Ніколи не забудуть люди
Твій образ і твоє ім'я.
Із нами вічно жити буде
«Звитязна молодість» твоя.
Над тим не владна смерть
залізна,*

*Хто у борні віддав життя.
Ти впав... Але цвіте Вітчизна,
Ясне у неї майбуття.*

**(Олексій Палажченко
«Незабутньому другові»)**

Народився майбутній поет і воїн 5 грудня 1910 року у селі Бистрик, в бідній сім'ї. В 1925 році кмітливий та здібний юнак вступив до лав комсомолу, а вже за рік став керівником сільського комсомольського осередку. У той же час у конотопській окружній газеті «Селянські вісті» з'являються його перші, цікаво написані кор-

спонденції з підписом «Пилипко». А перші вірші він підписував псевдонімом «Пиль Жоржинний». З 1928 року Пилип Сергійович працює у Кролевецькому райкомі комсомолу завідувачим відділом, а за рік його, як одного з кращих сількорів, запрошують на роботу у редакцію газети «Селянські вісті», яка згодом була перейменована в «Комуну». Пізніше він стає секретарем комсомольської організації Буринського цукрозаводу, редактором заводської багатотиражки, навчається у Ленінградському

інституті журналістики.

На початку 30-х років Пилип Рудь вступає до літературного об'єднання «Трактористи», багато друкується в обласній та республіканській пресі, згодом працює завідувачим відділом чернігівської обласної газети «Більшовик».

Війну поет і журналіст зустрів у Чернігові, де працював кореспондентом республіканської газети «Радянська Україна». Незважаючи на те, що мав слабкий зір і хворе серце, доклав чимало зусиль, аби піти до війська і боронити Вітчизну зі зброєю в руках.

Нарешті його прохання задовольнили і направили військовим кореспондентом на Південно-Західний фронт. В ті дні Пилип Сергійович писав дружині Ганні Марківні: «Домігся. Іду бити ворога пером і мечем».

Він разом з товаришами по зброї захищав Київ, Чернігів, брав участь у боях під Полтавою. Потрапив до полону, з якого зумів утекти, подолавши в'язничий мур та чотири ряди колючого дроту. А пізніше приєднався до Путивльського партизанського

загону, що входив до складу з'єднання Сидора Артемовича Ковпака, де пройшов шлях від рядового бійця до політрука.

«Дорога Ганнусю! Коли б ти побачила нашого командира Героя Радянського Союзу товариша Ковпака і комісара з'єднання товариша Руднева. Які це прекрасні люди, які хоробрі і безкорисливі, які запальні і душевні. Це справжні люди великого серця. Буду писати про них і – якщо залишуся живим, напишу цікаву книгу» - це рядки з листа Пилипа Сергійовича дружині.

В перші жовтневі дні 1942 року окупанти почали новий широкий наступ на з'єднання орловських та сумських партизанів у зоні Брянських лісів. На нараді партизанського командування було вирішено діяти рішуче і швидко прорвати кільце оборони, знищити опорні пункти ворога. Початок операції було призначено на першу годину ночі з 4 на 5 жовтня 1942 року. Друга оперативна група Путивльського загону одержала завдання захопити хутір Лукашенкове, знищити гарнізон і штаб, що в ньому знаходились, зруйнувати систему дзотів.

Останні години перед боєм політрук Рудь провів серед бійців. Зовні в таборі противника було спокійно. Пилип Сергійович тим часом писав листа дружині: «Ганнусю! Жаліє Ліночку, бережи її, добре виховуй дівчину. Основне, щоб вона гарно вчилась. Про мене не турбуйся. Я живу, як всі мої товариші, поділяю разом з ними загальну долю. Якщо смерть – то з честю, якщо пере-

мога – то це життя, радість, творчість...» Цей лист воїна і поета став останнім. У бою він підняв бійців в атаку і загинув. Поховали політрука разом з іншими бійцями у братській могилі у Лукашенковому.

У 1960-му році завдяки зусиллям письменника та бойового соратника по партизанському загонові Олексія Овсійовича Палажченка була видана збірка поезій Пилипа Рудя «Звитязна молодість», чимало його віршів, серед яких і знаменита «Партизанська пісня», що стала своєрідним символом руху Опору, увійшли до поетичних збірок.

Сумщина пам'ятає і шанує свого видатного сина. Його бронзовий пам'ятник височіє у центрі Кролевця, причому збудований він на кошти, зібрані місцевим молоддю. У Бистрицькій загальноосвітній школі створено музей Пилипа Рудя, на його відкритті була присутня й донька поета Ліна, яка нині проживає у США. Велику пошукову роботу з вивчення життєвого та бойового шляху Пилипа Сергійовича проводить вчитель історії Бистрицького НВК Олександр Говійний. А ще поблизу села є джерело, яке люди назвали «Рудьова криниця»...

Премія імені Пилипа Сергійовича Рудя в галузі літератури, культури і мистецтва була заснована у 60-ті роки. Її лауреатами у різні роки ставали кращі письменники, поети, журналісти, художники, творчі колективи Сумської області. Серед них – і наші колеги журналісти Сумщини Олександр Вертіль та Володимир Чернов.

На жаль, наприкінці 80-х премія практично припинила своє існування. І лише зараз з'явився шанс на її відродження. За ініціативи депутата Сумської обласної ради Віктора Хярма це питання обговорювалось на засіданні постійної депутатської комісії облради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та інвестиційної політики.

Розмір щорічної премії імені Пилипа Рудя – 20 тисяч гривень. Таким чином, кожного із лауреатів у чотирьох номінаціях – поезія, проза, краєзнавство, художня творчість – буде нагороджено премією у сумі 5 тисяч гривень. На засіданні комісії депутати прийняли рішення підтримати ідею відродження премії, рекомендувати обласній державній адміністрації опрацювати це питання, а потім винести його на розгляд сесії облради.

Як зауважив депутат Григорій Кирик, на Сумщині, у краю партизанської слави, така відзнака обов'язково має бути. «Немає сумнівів у тому, що ця премія відіграє важливу роль у патріотичному вихованні молоді. Ми, звичайно ж, маємо на рівні області стимулювати літературну творчість, краєзнавчо-пошукову роботу, шанувати пам'ять про наших славетних земляків», - підкреслив голова постійної комісії Олександр Коновалов.

Тож чи буде втілено у життя прекрасну ідею відродження премії прекрасного поета, журналіста, воїна Пилипа Рудя – ми неодмінно поінформуємо наших читачів.